

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.
Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Az adókövetés.

Székelyudvarhely, jun. 1.

Az imént összeült parlamentnek az indemnitás, ujonczjutalék megszavazása után a választói jog és az adó reformja képezi feladatát. Két olyan dolog, amelyek nélkül fejlődés nincsen.

Megváltozott viszonyok mellett a változatlan intézmények csak az akadály szerepét játszatják és a maguk korhadásával, rothadásával beteggé teszik magát a társadalmat. Miért ijed meg a jó izlésű és erkölcsi érzékű ember, ha csak hírért is hallja a választásoknak? Mert rothadt választói jogunkról nem szállhat ki ámbraillat és a természetes fejlődés erőszakos elfojtása mindig megboszulja magát. És miért reszket Magyarországon minden polgár, ha az adót emlegetik előtte? Mert tudja, hogy e pontnál kezdődik a fikciók, a legtermékenyebb fantázia, a vak véletlen birodalma. Fikción alapul választói fogunk, mert ugyan ki merné mondani, hogy csak azok érettek a politikára, akik megütik a cenzust. Fikción épül föl egyenes adórendszerünk, mert ugyan ki állítaná, hogy van kapcsolat a reális élet és a harmadik osztályu kereseti adó között. Tehát nemcsak hogy demokraták nem voltunk harmincz esztendőn át, de még csak reális politikát sem csináltunk.

Az alapelv Magyarországon, hogy az ember évei számával vagyomban és jövedelemben is gyarapszik. Hogy ezt miféle filozófiai rendszerből meritették, az titok; de tény az, hogy a gyakorlatban nagy sikerrel alkalmazzák. Az adókövető bizottság hivataladója mindenkinek adóját felszólja. E roppant czélszerű dolog. Aki elmulasztja a védekezést, azon a fölcsigázott adótétel rajta marad; aki pedig hősiesen védi magát, azzal kiegyeznek. Ha az áldozat puhulni nem akar, az előadó megfenyegeti, hogy nyugodjék meg, mert különben adóemelést céljából ő fog felebbezni. Végre kész az alku, nincs fellebbezés. A kincstári prófit így egészen bizonyos

Határozottan üzéri felfogás vonul végig az adókövető bizottságok működésén. A hivatalnok-előadók nem a pénzügyi jog, hanem a pénzügyi üzlet szempontjából készítik tervezetüket és a polgár valóságos viszonyaival nem igen törődnek. Az adókövető bizottságok polgár-tagjai pedig merőben a keret szerepét játsszák. Tőlük ugyan hiába várunk védelmet. Nincs meg erre az akaratuk.

Az adókövető bizottságok a mai alakjukban édes keveset érnek. Kevés a tagjuk arra, hogy a harmadik osztályu kereseti adót fizetők különböző rétegeit kellően ismerhetnék. A nagykereskedő, a gyáros, a kisiparos, a kiskereskedő, a középréteg, az ügyvéd, orvos stb. viszonyait néhány ember nem ítélheti meg. Ez csak úgy volna lehetséges, ha minden rétegnek, minden szaknak meg volna a maga képviselője. És ki az a néhány ember, akit az adókövető bizottságba dugnak? Talán a kerület legtapasztaltabb,

legbölcsebb emberei? Nem, az adókövetés nálunk a klikkuralom egyik eszköze.

Igy lett az adókövető bizottságok intézményéből a gyakorlatban az önkormányzat paródiája, a polgárság önmegadóztatásának kifigurázása.

Támasz nélkül, mikor szemben találja a pénzügyi közigazgatás erejét és tisztelt polgártársaink képtelenségét, a polgár hova menekülhetne, mint a törvény sáncjai közé? De a törvény nem védelmezi, hanem arra tanítja: Segíts magadon, hazudj! A harmadik osztályu kereseti adó a maga tíz percentes adókulcsával abból a föltevésből indul ki, hogy hazudni a legfőbb polgári kötelesség.

A barbár harmadik osztályu kereseti adó a középosztályt ezer, meg ezer sebbel borítja el, sanyargatja és gazdasági erejében bénítja. Még csak logika sincs a fikciók rendszerében.

Oroszország behozta a progresszív jövedelmi adót az adómentes létminimummal. Ausztria is megcsinálta adóreformját, a progresszió alapjára fektette a kereseti adót és behozta e mellé a kiegészítő jövedelmi adót, progresszióval és adómentes létminimummal. Az osztrák adókövető bizottság nem a mi csenevész, parodisztikus önkormányzati organumunk, hanem komoly hatású, életteljes intézmény, mert a különböző osztályu adózók általános választásból kerül ki.

Mi pedig ezen idő alatt egyetlen adóreformot produkáltunk; azt a pénzügyminiszteri rendeletet, mely azon tanakodik, mint lehetne az adózás alól kibujt munkásokat összefogdosni, hogy első osztályu kereseti adót fizessenek. A fikciókat szaporítani akarjuk. Elhitetjük, hogy harmincz forintból havonként egy család nemcsak megélhet, de még adót is fizethet.

Mindenfelé szakítottak már azzal a fölfogással, mely még a subsidiumok korából maradt reánk, hogy az adópolitikának egyetlen célja van: megtölteni az államkincstárt. Az igazságos adó nem gyűlöletes, nem fenyegető, mert magában hordja az állam pártatlanságát, az egyenlőséget, az arányosságot, a meg nem ingatható jogot és ez mutatja meg, hogy az állam is tud gondolni, érezni. De mi még mindig ragaszkodunk az erőszakos poézis, a fikciók politikájához. Tartjuk a nagy valótlanságokat, védjük a képzeletet és csodálkozunk, ha a fikciók megtermik mérges gyümölcsüket. Közben magasztaljuk a demokracziát, pedig az nem összegyurt elmélet, hanem egyszerűen a valóság, a tények a természetes rend politikája, a fikciók halála.

E tarthatatlan állapotokon fog nemzeti kormányunk végre-valahára segíteni. Sajnos, a dolog nem fog oly gyorsan megoldatni, hogy a közelebről megtörtendő adókövetés már az új törvény alapján történjék meg, azonban amikor a tarthatatlan állapotokon maga a kormány siet segíteni, az összeülő adókövető-bizottságoknak jó lesz azt már most mérlegelni, s munkájukban ez az elv irányítsa.

BELFÖLD.

— A sorozások kitűzése Udvarhelymegyében. —

Székelyudvarhely, június 2.

A honvédelmi miniszter a sorozások elrendelése ügyében kibocsátott körrendeletét a napokban küldötte meg Udvarhelyvármegye közönségének. E szerint az 1905. évre vonatkozó ujonczállításhoz kivételesen az 1905. évi június 11. től július 14. ig terjedő idő alatt leendő végrehajtása van teröbe véve és ezen ujonczállítás, — melyre az 1884., 1883. és 1882. évben született állításkötelesek vannak felhiva, — ha az 1905. évi ujonczjutalékok az országgyűlés által megszavaztatnak, a jelzett időszak alatt tényleg végre is fog hajtani.

Teljesen kielégítő eredmény, vagyis az országgyűlés által megszavazott ujonczjutalékok teljes fedezése pedig csak úgy lesz elérhető, ha az ezen ujonczállításra felhívott 1884., 1883. és 1882. évbéli születésű állításkötelesek a rendes ujonczállításra és ennek befejezése után a folyó évi július hó 26. ig terjedő idő alatt a szükséghez képest megtartandó utóállításokon minél teljesebb számban megjelennek és az alkalmasak gyanánt besorozott és az ujonczjutalékba beosztott egyének a meghatározott napon katonai tényleges szolgálatra be is vonulnak.

De maguknak az 1905. évi ujonczállításra felhívott állításköteleseknek érdeke is azt követeli, hogy a fentebb említett időszak alatt megtartandó fősorozáson, vagy az ezt követő utóállításra akár az illetőségi, akár a tartózkodási helyök mozgó, illetve állandó sorozó bizottsága előtt okvetlenül megjelenjenek és állításkötelezettségöknek az említett idő alatt eleget tenni igyekezzenek: mert ez által elérik azt, hogy besorozásuk esetében az 1905. évi sorozási évfolyamba osztatnak be s így összes szolgálati idejük egy évvel megrövidül és azonfelül, ha az ujonczjutalékba jutnak és osztatnak be, még a rendes sorhadi tényleges szolgálatuk tekintetében is esetleg több hónapra terjedő kedvezményben részesülnek.

Továbbá az ujonczjutalékba és a póttartalékba leendő beosztásra is lényeges befolyással lesz azon körülmény, hogy különösen a fősorozáson az állításkötelesek a lehető teljes számba jelennek meg és így nagyobb számban találhatnak alkalmasoknak és soroztatnak be: mert ez esetben az ujonczjutalékok már az első, esetleg a második korosztályból besorozottak által fedezetet nyerhetnek, s így a második, illetve a harmadik korosztályból besorozottak, mint feles számuak a póttartalékba jutnak és osztatnak be; míg ha a fősorozáson megjelent és ott besorozott egyének száma csekélyebb, akkor még a második, sőt esetleg a harmadik korosztályból besorozottak is az ujonczjutalékok fedezésére fognak igénybe vétetni; továbbá az 1905. évi sorozásra felhívott de a fősorozáson és a július 26. ig eszközözendő utóállításra meg nem jelent állításkötelesek még igazolt távollét esetében is, ha csakis a július 26. ica után tartandó utóállításokon, avagy az 1906. évi fősorozáson jelennek meg és soroztatnak be, mint az 1905. évre utóállított egyének az 1905. évi számbavétel eredménye szerint és így különösen az 1884. évi sőt esetleg még az 1883. évi születésű ilyen védkötelesek is minden valószínűség szerint az ujonczjutalékba fognak jutni és beosztatni s mint az 1906. évi sorozási évfolyamba tartozók elesnek a fentebb említett azon kedvezménytől, melyben az 1905. évi fősorozáson és a július 26. ig eszközözendő utóállításra besorozottak, az összes szolgálati idő, esetleg a rendes sorhadi tényleges szolgálat tekintetében is, részesülni fognak.

A körrendelet idevágó intézkedéseit szemelött tartva, Dr. Damokos Andor alispán a hadkiegészítő parancsnokságokkal egyetértve, Udvarhelyvármegye

területére nézve az ujonczozási és működési tervezet a következőleg állította össze:

Június 11, 12, 13: *Oklándi járás* (Az állítás-kötelesek száma 658). — Június 15, 16, 18, 19: *Székelykereszturijáras* (897). — Június 26, 21, 22, 23: *Udvarhelyi járás* (908). — Június 25: *Székelyudvarhely város* (110). — A sorozóbizottság polgári elnöke Dr. *Damokos Andor* alispán, orvosa Dr. *Lengyel József* megyei főorvos lesz

Az adóhátrálékok befizetése. A pénzügyi bizottság az adóhátrálékok befizetése tárgyában a következő új § t vette fel az indemnítási törvényjavaslatba: 5. §. Az 1905. évből származó, valamint az 1906. év I. negyedéből származó közadótartozások befizetésére következő határozatok irányadók: 1. 1905. január elsejétől az 1906. évi július 15. éig késedelmi kamat számításának helye nincs. 2. A jelzett adótartozások két egyenlő részletben, még pedig az első részlet 1906. október végéig, a második részlet 1907. év végéig fizethető. 3. Az eképp elhalasztott adótartozások után olyan adózóknál, akiknek évi tartozása 200 koronát nem ér el, késedelmi kamat felszámításának helye nincs. 4. Ezenkívül felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy egyes adózóknak indokolt kérelmére a fennebbiekben megállapított határidőn túl terjedő halasztást engedélyezhessen, sőt a késedelmi kamatot, tekintet nélkül az adótartozás nagyságára, méltányos elbírálást igénylő esetekben elengedhesse. 5. Felhatalmaztatik továbbá a pénzügyminiszter, hogy az illetéktartozások befizetésére nézve, a fizetésre kötelezettek helyzetének méltányos figyelembevételével szintén messzebbmenő halasztásokat engedélyezhessen s indokolt kérelmükre a késedelmi kamatot is elengedhesse.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, jun. 1.

A trónbeszéd, a melylyel a király az országgyűlést megnyitotta, általánosan jó benyomást gyakorolt a közvéleményre. A sajtó és a pártkörök egyhangulag megnyugvással fogadták.

A teendők, a miket a trónbeszéd a nemzet elé állít, hármos körben mozognak. Az első körben csak foglaltatnak, melyek arra vonatkoznak, hogy mit kíván a király, a másodikban azok, hogy mihez járul hozzá és a harmadikban ama fontos teendők, a melyeket a kormány feladatai közé sorolt.

A trónbeszéd minden kötött marsrutás természetével olyan keret, a melyet a kormány könnyen megtölthet reálisan és gyakorlatiasan nemzeti és függetlenségi tartalommal. Nem vágyaink megnyirbálását jelenti, de az erögyűjtés új korszakát nyitja meg előttünk annyival is inkább, mert az általános választójog propagálásával a nemzeti munkálkodás terén új erők érvényesülése is várható.

A trónbeszédet a politikai klubokban is élénken vitatták. A függetlenségi pártkörökben megkérdezték a minisztereket, hogy miért voltak csak vázlatosan megrajzolva a trónbeszédben a kabinet feladatai, minek a kormány jelenvolt tagjai kijelentették, hogy nem lehet várni a kormánytól, hogy mindjárt hivatala lépésekor részletekig megállapított, pontosan körülhatárolt programot adjon. A pártnak még legintranzigensebb tagjai, mint Ugron Gábor is, elismerik, hogy a függetlenségi pártot megelégedéssel töltheti el a trónbeszéd, mert többet ezidőszert nem is lehetett várni. Az alkotmánypártban konstatálták, hogy a trónbeszéd néhány nagyon fontos nemzeti vívmány megvalósítását helyezte kilátásba, különösen az alkotmányjogi biztosítékok szaporítását. A trónbeszédnek az a része mindenkiben a megnyugvás érzetét keltheti.

*

A magyar és az osztrák kormány konfliktusa gyors fordulattal végetért. A Hohenlohe kormány beadta lemondását, Wekerle magyar miniszterelnök pedig a király beleegyezésével a külön magyar autonóm vámtarifa becikkelyezésére vonatkozó javaslatot a képviselőház elé terjeszti. Ez azt jelenti, hogy a magyar kormány álláspontja győzött; a mint nem is történhetett másképp.

Miről volt szó? A magyar kormánynak rendeznie kellett Ausztriával a gazdasági kie-

gyezést, még pedig a szabad forgalom fenntartása mellett és a külfölddel kötött kereskedelmi szerződéseknél elfogadásával. A magyar kormány vállalta azt a kötelezettséget.

Amde a gazdasági kiegyezést vámszövetség helyett vámszerződés alapjára akarta fektetni. A vámszerződésnek ugyanazon gazdasági tartama lett volna, a mi a vámszövetségnek. Külömbőség a kettő között mégis az, hogy míg a vámszövetségben a közvélemény a szokás erejénél fogva egymás szabadságát súlyosan megkötő viszonyt lát, addig a vámszerződés azon módra, mint a külföldi államokkal, Ausztriával szemben is kétségtelenül kifejezésre juttatja a külön vámtérület jogi állapotát. Nem a jog megszerzéséről, hanem annak pregnáns kifejezésre juttatásáról volt szó.

Most már a vámszerződés állapotának sarkfeltétele, hogy Magyarországnak külön autonóm vámtarifája legyen. A Széll—Kölber autonóm vámtarifát úgy Magyarországnak, mint Ausztriának a saját külön vámtarifájaként kell törvénybe emelnie, míg ellenben, ha a vámszövetségi viszonyban maradnánk, ezt a vámtarifát, mint közöset cikkelyeznünk be. Hohenlohe azon a vonalon állott ellentétbe a magyarkormány törekvésével, hogy a közös vámtarifához kötötte magát. Az ő akarata szerint tehát a vámszövetséget kellett volna fentartanunk.

Mindent tárgyilagosan és méltányosan mérlegelve, elmondhatjuk, hogy a támasztott nehézségeket a *gáncsvetés tendenciája hozta létre*. A Hohenlohe-kormány semmiféle alappal nem bírt, ezért a magyar nemzeti kormány programjának szembekerülése és a kibontakozás megzavarása árán akart a maga számára valamelyes népszerűségi tőkét kovácsolni. Sajnos, odaát az a negatív érdem, hogy a testvérállam kormányának pozícióját megrontsuk, méltánylásra talál s ha valami, úgy ez a törekvés képes tömöríteni a széthuzódó erőket. Mikor betegeskedni kezd az osztrák miniszterium, a magyar kormány igyekszik eret vágni. Sokszor használni szokott ez a kura.

*

Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház keddi ülésén terjesztette elő a kormány programját. Beszédje rövid, határozott hangú volt. A Ház feszült figyelemmel hallgatta és gyakran félbeszakította zajos tetszésnyilvánításával. Mert a kormányelnök nem mondott kevesebbet, mint a mennyit a békekötésben a szövetkezett pártoknak kilátásba helyezett. A várhozást tehát e tekintetben kielégítette, sőt fokozta e tetszést azzal, hogy minden vonalon kidomborította a magyar állam nemzeti jellegét és önállóságát.

Nagy tetszést aratott a miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy az autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslatot a kereskedelmi miniszter be fogja terjeszteni és Ausztriához való viszonyunkat is vámszerződési alapon rendezzük. Ha arra gondolunk, hogy e kormány a gazdasági kérdésekben fait a compli előtt állott hivatalba lépése alkalmával, csakugyan nagy vívmánynak kell tekintenünk azt, hogy legalább jogilag az önálló vámtérület alapjára helyezkedünk. A miniszterelnöknek egyebekben tett nyilatkozatai hasonlóan óriási nemzeti haladást jelentenek, s ha mind megvalósulnak, vagy legalább is a kezdet stádiumába jutnak, már is nagy haladás előtt fog állani Magyarország. A kormány programján végig vonul a nemzeti gondolat és ez a gondolat győzni fog.

*

Magyarország a sztrájkok országa lett. A munkás szervezetek a múltban az abszolutisztikus kormány támogatásával hatalmas szövetségekké növekedtek. Ezek a szövetségek az erjüket sztrájkok szervezésével próbálgatják. A mikor az ilyen szövetségek és szervezetek megalakulnak, a munkások jogos igényeinek ápolásán hirdetik. Hiszen, ha valóban azt a célt szolgálják, joggal számíthatnának a nemzet mindet rétegének támogatására. De azt látjuk, hogy ezek a szervezetek minden lépésükkel a fennálló rendbe ütköznek, mások jogos érdekei, egyszóval tendenciája ellen szállnak sikra. Gátot kell emelni az ilyen kártevés útjába. A törvényhozás egyelőre még nem ér rá, hogy gondját e fontos kérdés felé irányítsa. De addig is közbeléphetne

a kormányhatalom rendeleti intézkedésekkel, melyek szabad teret engednek minden jogos és törvényes törekvésnek, de oltalmat is nyujtana a tulkapásokkal szemben.

A legfontosabb feladat azonban ezen a téren a társadalomra hárul. A gazdaközönségnek, az ipari és kereskedő osztálynak kell a sorompóba állani. Csak így lehet ezt a veszedelmes elharapódzó mozgalmat a helyes mederbe terelni.

Színház és közönség.

Székelyudvarhely, jun. 2.

E héten kezdtek meg színészeink előadásai sorozatát s így aktuális néhány sort ez ugyben papírra tenni, mert nagyon fontos az a szerep, a mit Thalia papjainak kulturánk terén be kell töltenie. Mi türetagadás, valljuk be őszintén, a magyar vidéki színművészet az utóbbi időben, a kifejlődött lelketlen konkurrenzia folytán, a mely teljesen aláásta annak tekintélyét, megbízhatóságát, már-már a zülés útjára jutott, és erős reformra volt szükség, hogy ezen visszáállapotok megszűnjenek.

Közismeretű, hogy az e téren uralkodó tarthatatlan állapot folytán mily mostoha bánásmódban részesült az aligmult időben is színművészet; hol a hatóságok, illetékes tényezők vetettek gáncot a színeszet békót nem tűrő szabad menetének, hol a közönség nem támogatta, pártolta kellőleg a periodikus sorrendben egymást kergető társulatokat, s így vice-versa folyton nőtt az elégedetlenség, s létrejött az a bizalmatlanság, hogy a közönség már rettegve látta mindazt, ami a színművészet keretébe tartozott. Így tehát állandó lett a panasz, hogy az, vagy amaz a társulat részvétlenség folytán vegetál, sőt a bukás lejtőjén gyorsassággal halad lefelé, ami egész egyszerű folyamánya volt az illető társulat kedvetlen, rossz és hanyag színészeinek, a kopott ruhatárnak, diszleteknek, szóval az egész miličnek, a mely különösen itt e városban volt sok becsületes törekvésnek megölője.

Igy állott elő végre az, hogy a lelketlen, sokat ígérő, de majd semmit se adó direktorok hibájáért, a lelkiismeretes, a pártolást méltán megérdemlő társulatok is kénytelenek voltak üres házak mellett tartani előadásait, mivel a közönség bizalmát, a mely alaposan megingott, visszaszerezni mindeztideig sisyphusi munka volt. A hanyag játék, rossz ensemble mellett derekas oka volt annak is, ha a színeszet nem részesült kellő méltánylásban, hogy a direktorok reportoirja vagy a régi elavult, vagy az ujabkori könnyű zsánerű férczelményeket tartalmazták, ringatván magukat azon hitben, hogy a jó vidéknek mindet be lehet adni, holott az izlések változásával már rég elmúlt az a boldog időszak. Elmúlt még pediglen akkor, amidőn a közlekedés rafinált kifejlesztése lehetővé tette, hogy a jó vidék csekély költséggel végig élvezheti a fővárosi premiéreket, hogy azután itthon a legsuverénebb kicsinyléssel tárgyalja a helyi művészetet.

Ily viszonyok mellett a vidéken nem igen tudott nagyobb tért hódítani a színművészet, amely pedig éppen a provincián van hivatala áldásos működésével az emberek lelkében a nemesebb érzelmeket, az esztétikai szép iránti fogékonyságot, a tisztultabb izlést kifejleszteni. Azonban a színművészet igen kevés helyen talált meleg fészekre, igazi otthonára, hiányzott a közönségben a lelkesedés, a rajongás, a nemesebb élvezetek szeretete. A színtársulatok pedig egész éven át a legnomádabb életet folytatták. Mindenütt otthon voltak és sehol sem voltak otthon. Ma az ország keleti részén voltak, holnap már a délnyugati vidék valamelyik helyiségében találhatuk őket.

Ez a rendszertelenség, a mely csaknem végképpen tönkre tette a színészek existenciáját, szülte meg a kerületi rendszer megteremtését.

Ez a szervezet egyrésztől biztosítja a színigazgatók boldogulását, mert bizonyos körben állandó biztos működésre számíthatnak és nem terheli őket a messze való költözködés tetemes kiadása, másrésztől a városok is jól szervezett társulatokat nyertek, s így a vidéki színészet ügyét kölcsönösen előbbre viszik.

Azt gondoltuk volna, hogy a kerületi rendszer, mely tényleg elérte, hogy — bármilyen skeptikusok legyünk is, — kifogástalan szintársulatot adott a városoknak — a közönség színpártoló kedvét fokozni fogja. E feltevésünket az a pártolás, melyben az itt működő Heves direktor társulatát részesíti közön-

ségünk, alaposan megczáfolja. Bámulat az a közöny, melyet e város társadalmi a színház iránt tanusít és joggal kérheti az ember, hogy mi elégti ki tulajdonképpen társadalmunk jórészének szellemi szükségletét, ha a színészetet, mely kétségtelen, hogy művészi nívoun áll, kétségbejítő közönyben részesíti. A társulat estéről-estére a legjobb darabokat, igen jó összevágó előadások keretében mutatja be, — de a közönség közönyét megtörni mégis képtelen. A cirkuszi mutatványok bámulatossá varázsereje nem tud a színműszetre átalanni.

A színház szellemi szükséglete a művelt országrészek publikumának és nemesebb szórakozása az olcsóbb néposztálynak. Ezt meg kell végre értesse közönségünk és a színművészet kultiválását nemcsak mint nemzeti feladatot, de mint szellemi szükségletének nemes kielégítését is kell tekintse, s ilyen értelemben meghozza anyagi áldozatát.

Sok hü-hó semmiért.

A villamosvilágítás ügye a közgyűlésben.

Székelyudvarhely, június 1.

Székelyudvarhely város villamosvilágításának ügyét átok veri; a sok jóakaratra már-már belefutad. Ugy véltük, hogy a két és fél év óta vajdó s immár odiozussá vált kérdés végrevalahára a közeli napokban dűlőre jut, a midőn a jóakarata újra megakasztotta, még pedig szeszáczió keretében.

A nyilvános pályázati kiírás ugyanis a Ganz-cég műszaki munkálatai alapján történt s ebből a körülményből kifolyólag a pályázaton részt nem vett cégek arra akarják most a várost szorítani, hogy új árlejtést tartson, mivel ők önálló tervekkel akarnak pályázni. Négy cég kéri most erre a várost s a dologban az a különös és gyanús, hogy ezek a cégek annak idején megkapták a kiírási feltételeket, de nem pályáztak, noha a kiírás oly kép szólt, hogy a Ganz-gyár műszaki munkálataitól eltérő, tehát önálló ajánlat is tehető s az figyelembe fog vétetni.

Miután az ügyből a konkurrenzia, egyesek és a „Székely Ujság“ panamát óhajtaná kikaparni, — hisz város szerte a bizottság lelkiismeretlenségéről van szó — anélkül, hogy ismétlésbe bocsátkoznánk, az ügy világosabbá tétele céljából szükségesnek tartjuk az ügy előzményeit pár szóban ismertetni.

A város képviselőtestülete 1904-ben elhatározta, hogy a villamosvilágítást, egy malommal kapcsolatosan berendezi. E közgyűlési határozatot, felebevezés folytán, miután a nyilvános pályázat, tekintettel a nagyarányu beruházásra, mellőztetett, de meg az ellenérdek már akkor hatalmasan dolgozott, a törvényhatósági bizottság megsemmisítette. Ezzel azután az ügy jó hosszú időn át pihent, amíg a múlt év július havában a közgyűlés megemberelte magát, s elhatározta, hogy a villanyvilágítást mégis csak létesíti, s nyomban utasította a tanácsot, hogy ezen vállalatnak árlejtés útján való biztosítása iránt tegye meg a lépéseket.

A tanács a Ganz-céggel, mely már megelőzőleg az ügyet tanulmányozta érintkezésbe lépett, s e cég a terveket és a pályázat kiírásához szükséges elölmunkálatokat el is készítette, csupán munkálatai fejében a végösszeg 2.5%-át kötötte ki. A terveket a kiküldött szakértő magyarázatai alapján a bizottság elfogadhatónak találta, s ilyen értelemben javaslatot tett a képviselőtestületnek, mely márczius hó folyamán tartott közgyűlésében a pályázat kiírását el is határozta.

A pályázati hirdetmény teljes szabad kezett engedett a versenyezni akaró cégeknek, s a Ganz-cég javára csupán a 2.5%-ot biztosította az elölmunkálatok fejében.

A hirdetmény alapján azonban csak a Ganz-cég tett ajánlatot, míg a Schuckert, Pohl és fiai, Hazai villamosági részvénytársaság ajánlat helyett egy-egy förmedvényt küldöttek be, mely a mellett, hogy a Ganz-céget piszkolja össze, a város képviselőtestületét is kioktatni kívánja.

A pályázatok felülbíráására kiküldött bizottság az ajánlatot már tárgyalás alá is vette, midőn a Schuckert-művek igazgatója Stromszky Sándor a múlt hét utolsó napján megjelent, s a képviselőtestület egy pár tekintélyes tagját felkereste, kiket a Ganz-cég ajánlatának horribilis hátrányaira figyelmeztette, s Zalaegerszeg és Kőszeg városok villamosvilágítására hivatkozott, hol a Ganz-cég rendezte azt ugyan be, de a két város költségvetése közt óriási differenciák vannak, végül pedig kijelentette,

hogy a Ganz-cégnek nyújtott előnyökért nem adott be cége Székelyudvarhely város villamosvilágítására ajánlatot. Végeredményben pedig 50 ezer koronát tett le a városnál azzal a kötelező ígérettel, hogy ha az ujabban kiírandó pályázaton az ő ajánlata nem lesz kedvezőbb a Ganz mostani ajánlatánál, azt a városnak engedi át.

Jóllehet e kijelentést a kiküldött bizottság a maga értékére szállította le, hétfőn, 28-ikán tartott ülésében úgy határozott, hogy a Ganz ajánlata fölött, tekintettel arra, hogy azt összehasonlítva más városok berendezésével, kedvezőtlen, végérvényesen nem dönt, már csak azért sem, mivel a pályázat kihirdetését kimondó képviselőtestületi határozat felebevezés alatt van, s így a törvényhatósági jóváhagyás hiányzik. Egyben pedig a további tárgyalások felbeszakitásával az összes iratokat a kérdéses határozat jóváhagyása és a megfelelő határozat érdemében való döntést végezt a törvényhatósághoz felterjeszti.

Ez ügyben Gotthárd János polgármester a képviselőtestületet 31-ikére közgyűlésre hívta össze, hol az ügyet Dr. Valentsik Ferencz, mint a bizottság előadója ismertette. Indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a Ganz-cég városon időző főtítkárát döntés előtt meghallgatja.

Ripka Ferencz, a Ganz-cég főtítkára, a Ferencz József rend lovagja, a pápai Pro ecclesia et pontifice és más érdemrendek tulajdonosa, a közgyűlésen meghívás folytán nyomban megjelent, s igen érdekes magyarázatát adta a négy másik cég eljárásának; azok a cégek ugyanis valamennyien a Siemens cég érdekében dolgoznak, mivel azzal szoros szerződéses viszonyban állanak, s azért állanak elő külön-külön, hogy a hatás nagyobb legyen. A pályázati terminusra pedig azért nem adtak be ajánlatot, noha tehettek volna, — hogy lássák mit ajánl a Ganz-gyár. Ez kényelmesebb, mivel így egyszerűen rálicsítáhatnak a Ganz ajánlatára. Ez a négycsövű revolver rendszeren működik így, hogy a városokat a tisztességtelen versenybe szorítsa. A Siemens cég 50,000 korona ovadékat is hűldött arra, hogy ő olcsóbb ajánlatot tesz a városnak mint a Ganz-gyár, de konkrét ajánlatot persze nem tett s így az ovadék se más, mint a nagyobb hatás keltésnek jól kiesztelt eszköze. A főtítkár kitért továbbá a közszegi és keszthelyi szerződések ismertetésére s bebizonyította, hogy eme szerződések teljesen correspondáló az udvarhelyivel. Mivel pedig a verseny-cégek jónak látják a város becsapását kirtólani az elölmunkálatok fejében a Ganz-gyárnak adott előny miatt, a főtítkár oly kijelentést tett erre vonatkozólag, mely a közgyűlés tagjait minden tekintetben megnyugtatta.

Miután a közgyűlés a főtítkár ismertető előadása folytán az ügy állásáról tiszta képet nyert, a kiküldött bizottságnak bizalmat szavazott, s felkérte annak tagjait, hogy az ügyet legjobb belátásuk szerint tovább tárgyalják, s a tárgyalás eredményét terjeszték a közgyűlés elé.

Igy tehát a hangzatos szólások és pufogtatások közt megindult manőver fiaskót vallott, a bizottságot a Ganz-céget és így a villamosvilágítás kérdését nem sikerült leszorítani, a képviselőtestület meglátta a „jóakarata“ mozgó rugóit s azokat értékük szerint becsülte.

UJDONSAGOK.

Székelyudvarhely, jun. 1.

Egyről-másról.

Az a harci riadó, a mely Bécsből a szegfű jegye alatt a magyar tulipán ellen fölhangzik, ha meg sem is döbbsent, meg sem is lep bennünket, de alkalmas arra, hogy gondolkozóra ejtsen mindenkit.

A míg a bőrünket védelmeztük egy törvénytelen kormány ellen, a mely arra vállalkozott, hogy Bécs számára megpuhíttson bennünket, a bécsi politikai világ kárörvendve nézte küzdelmünket s mintegy várta a prédát, a melynek egyetlen hivatása, hogy az ő ölőbe hulljon. De váratlan fordulat történt.

A nemzet önvédelmi harca a törvénytelen kormányzás ellen létrehozta a tulipán-mozgalmat. A küzdelem áldozatainak érdekében sem nyíltan adakozó, sem nyilvánosan gyűjteni nem lehetett az elkobzás veszedelme nélkül. Lelkes asszonyok és férfiak kitalálták a tulipán-mozgalmat, megadták neki a kellő formát, hogy a törvénytelen kormány beavatkozása ellen lehetőleg védve legyen. Célja volt anyagi tőkét gyűjteni a nemzeti védelem istápolására és erkölcsi kötelékbe gyűjteni a hazafiak tömegét a

nemzeti érdekek — érzés, hűség, művészet, ipar, irodalom — támogatására.

És ez ellen zudul föl ma Bécs és egész Ausztria. Intézkedés történik izgató bizottságok megalakítása iránt, a melyek tartományok és városok szerint szervezve fogják hirdetni a hadat a magyar ipari és gazdasági természetű ellen.

Előre látható, hogy ez provokálni fogja nálunk is a szervezett izgatást. És ha eddig a Tulipánkert-Szövetség csak arra szorított, hogy buzdítsa a közönséget arra, hogy a mennyiben lehet, iparkodjék szükségét magyar ipari természetű termékekből fedezni és emelje ezzel a hazai ipart, — akkor ezentul egy lépéssel tovább kell majd menni. Többé itt sem a magyar ipar pártolása lehet a jelszó, hanem az osztrák ipar legkiterjedtebb bojkottálása.

Arra fogunk izgatni, hogy mindenki kérje számon, a mit vásárol. És a miben nem kap magyart, abban követeljen németországi, francia, angol vagy olasz gyártmányt és tegye lehetetlenné kereskedőinknek, hogy Ausztriából lássák el magukat iparcikkkel.

Fog-e ennyire kerülni a dolog, nem tudjuk. Az osztrák üzleti és gyári világon áll, hogy ide kerüljön vagy ne kerüljön. Mert azt a jogunkat, hogy a magyar zsenge ipar pártolására tulipánnal és tulipán nélkül a közönséget buzdithassuk retorziók nélkül: ebbeli jogunkat nem adhatjuk oda semmiért.

Igen szerencsétlen egy birodalom ez, a melyet a Habsburgok birodalmának szeretnek nevezni. Két önálló országból áll és egy nagy problémát kell megoldani. Ezt a problémát sem odaát, sem ideát nem látja meg senki. Odaát nem látja meg az — összbirodalom cifra spanyolfalától. Mert ott, a hol a népek országokra és tartományokra vannak szakadva s ország és nemzetiség szerint ádáz versenyében élnek egymással, — ebben a szétfederált országcsoportban a politikusok és államférfiak feje tele van az egységes birodalom bogaraival.

Ideát minálunk pedig az emberek a problémát abban teszik föl (s ettől nem látják meg az igazit), hogy 1848-e, vagy 1867; hogy perszonális unió-e vagy Hatvanhét.

A probléma pedig egyik sem ezek közül. A probléma az, hogy találtassék meg a forma és berendezés, a mely lehetővé tegye ennek a két birodalomnak egymással elválaszthatatlan szerződésben való békés megélhetését. Hegy egymást segítsék, egymás szükségét kielégítsék, egymást kölcsönösen biztosítsák, egymáshoz ragaszkodjanak, egymásra támaszkodjanak, egymásnak higgyenek, egymás szabadságát tiszteljék és őrizzék és egymást becsüljék.

Itt pedig mindennek az ellenkezője történik. Egymást gyűlölik, egymást becsmerlik, egymást kisebbítik, egymást károsítják; körörvendve nézik kölcsönösen bajukat, hazudnak, képmutatóskodnak és a pokolba kívánják egymást.

Most pedig ebben az irányban, hogy ez a kutyamacska viszony még cifrábbat mutasson, Ausztria izgató-bizottságokat szervez és némely tökéletlen eszű reixráti képviselő azt követeli interpellációban az osztrák kormánytól, hogy „tiltsa el a tulipán-mozgalmat.“

Mintha az osztrák kormánynak csak egy szál tulipánt is leszakasztani itt joga volna, a mig tőlünk engedelmet nem kapott rá. De éppen ez az a Összbiradalmi góg, ez az a bolond lyuk, a melyből állandóan fú ránk Ausztriából a bolond szél, fölkarvarja a hullámokat, az epét, a vért, a békét, a türelmet. Ez az, a mi vigasztalanná teszi a két birodalom helyzetét, a dinasztia jövőjét és minden józan ember óhaját és reményét és jóakarátát.

Pünkösdi napján. Virágfakadás bűbajos ünnepe, piros pünkösdi napja áraszt fényt reánk, mintegy kiemelve a mindennapi élet szürke, egyhangu világából. Kinyílt a rózsa s kint a szabadban a nagytermészet nyugalmas lágy ólén minden mintha új életre kelt volna, mosolyogva köszönti a tavasz igazi ébredését. A haladás, a felvilágosodás boldog korszakát éljük — hirdetik mindenfelé nagy hangon az apostolok, pedig ha kissé vizsgáljuk a dolog milyetén állását, meggyőződhetünk róla, hogy bizony ma is csak ott vagyunk még igen sok tekintetben, ahol akkor volt az emberiség, mikor a teremtés ura jónak látta, hogy tüzyelveket bocsásson a földre le, mert már nagyon veszedelmes, szinte halálhozó volt az emberek között a sötétség, a bűn s a vétkecselészövés. Éppen ezért e szent napon, melyen a tüzes nyelvek gyönyörű symbolumát ünnepeljük, hassa át mindnyájunk elméjét az a fenkölt tanítás, mely piros

pünkösdi napjából kiárad, hogy létünket és fejlődésünket csak úgy őrizhetjük meg, ha a lelkesedés most fennenn lobogó meleg lángja, ha a fényes nap éltető sugára járja át szívünket s abban állandó otthont talál.

Unitárius istentisztelet. Pünkösdi vasárnapján és hétfőjén d. e. 10 órákor kezdődőleg a vármegyeház nagytermében unitárius istentisztelet lesz. Első napon az urvacsoira is ki fog szolgálatni.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügyminiszter a kir. törvényszék és a közigazgatási bizottság ismételt felterjesztésére a helyi kir. törvényszéknél egy bírói állást rendszeresített, melyre a király *Graffius Frigyes* medgyesi kir. járásbíróit nevezte ki, illetve helyezte át.

A kath. gimn. záróünnepélye. A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium folyó hó 8. adikán, a koronázás évfordulóján, d. e. 11 órákor az intézet nagytermében tartja meg záró-ünnepélyét. Az ünnepély műsora: 1. „Szent az érzet“ irta Török E. Éneklő a főgimn. vegyeskar. 2. Alkalmi költemény. 3. „Lengyelke“ keringő. Előadja a főgim. zenekar. 4. Ünnepi beszéd. Tartja *Embery Árpád* főgimn. tanár. 5. Népdalok. Czimbalmos előadja *Pálmay Sándor* VI. o. t. 6. A magyar nóta. 7. Tavaszi dal. Szerz. Abt. F. Éneklő a gimn. vegyeskar. 8. A jutalmak kiosztása. 9. Induló. Szerz. *Bokor József*. Előadja a gimn. zenekar.

Tornavizsgálat a kollegiumban. Az ev. ref. kollegiumban a *tornavizsgálatok*, melyet a kedvezőtlen idő miatt a kitűzött időről, vasárnapról, el kellett halasztani, a pünkösdi szünidőre való tekintettel, mindjárt másnap tartották meg, szintén az idő megbízhatatlansága miatt a kollegium udvarán és tornacsarnokában. Az intézet vezetősége a hirtelen változásokról nem tájékoztathatta a közönséget, mely pedig megjelenésével minden alkalommal ünnepélyes színt szokott kölcsönözni a tornavizsgálatoknak. Az érdeklődő közönségnek elmaradását ezuttal annál is inkább sajnáljuk, mert többek között nem láthatta bizonyosságát annak, hogy egy országos tornaversenyen elért siker, milyen hatással lehet csak egy év alatt is egy intézet tanulmányosságának fokozatos haladására a testgyakorlás terén s általában a testi nevelésnek — ennek a napjainkban minduntalan hangoztatott szent nemzeti ügynek, minél eredményesebb munkálására. A kollegium tanulmányossága a felmutatott szép eredményre az ideiglenesen megmutatta, hogy a multban elért sikereit nem végzélnek, hanem csak kiindulási pontoknak tekintik s a fokozatos fejlődés folyamatában mindig magasabbra és magasabbra akar és tud is emelkedni. A tornavizsgálat az I—III. osztályok fabot-szabaggyakorlatával kezdődött, melyet 3 oszlopban *Szabó Árpád* tanár vezényletével sok gyakorlatra valló ügyes kivitelben mutattak be a tanulók, megtoldva azt néhány szembeállóbb és jellegzetesebb mozdulattal a szabadgyakorlatok köréből. Erre következett a IV—V. és VI—VIII. osztályokból álló csoportok szabadgyakorlata vasbotokkal, illetve súlyzókkal *Szabó András* tanár vezetése mellett. A két csoport egy ellentéteket kombinált felvonulással elfoglalva felállítási helyét úgy, hogy a kisebbek fél-szlopokkal a nagyobbakat közrevették, egy 12 pontból álló gyakorlatsorozatot végzett együttesen jelzésre zavartalanul és szabatos kivitelben szép példáját adván a gyakorlottság mellett a kellő eredményt kizárólag biztosító tömeg fegyelmességnek. Ha a szabadgyakorlatoknál egyéb kiváló előnyei — pl. hogy azokban minden tanuló részt vesz; a testet minden irányban és egyenletesen fejlesztik stb. — a többi gyakorlatok felett nem volnának, úgy ez a körülmény egymagában is elégséges indok volna arra nézve, hogy a szabadgyakorlatok az Utasítások értelmével megegyezőleg a tornatanításban az első helyet foglalják el s annak mintegy gerinczét képezik. A szabadgyakorlatok után mintacsapat-tornászás következett 7—12 tanulóval. Ebben részt vettek a *magas korláton: Musnai L.* (csapatvezető), *Bán M.*, *Bucsy E.*, *Csulei J.* 8. o., *Konza S.* 7. o., *Gyarmathy D.*, *Mircse S.*, *László D.* 6. o. t.; a *lovon: Péter G.* (cs. v.), *Konrád B.*, *László J.* 8. o., *Nemes J.* és *Szabó L.* 6. o. t.; a *magas nyújtón: Gönczi G.* (cs. v.), *Gönczi L.*, *Rácz L.*, *Sándor I.* 7. o., *Kassay L.*, *Horváth J.* és *Rácz V.* 6. o. t.; az *alacsony korláton: Molnár Andor* 4. o. (cs. v.), *Benkő M.*, *Pótsa J.*, 5. o., *Gaskó B.*, *Bokor L.*, *Bokor I.*, *Molnár Károly*, *Kovács Ferencz*, *Hodgyai A.*, *Kovács Jenő*, *Kovács Elek*; a *gyűrűhintán: Gönczi László* (cs. v.), *Bedő S.*, *Markon A.*, *Kis Ferencz*, 5. o., *Gábos I.*, *Kis Károly*, *Ferenczi E.*, *Pótsa István*, *Palló J.*, *Varga Andor*, *Varga Ferencz* 4. o. t. A mintacsapatgyakorlatok a szorgyakorlatokban tanúsított előhaladásnak voltak a fokmérői; az egyes tornászok derekasan megállították helyüket s gyakorlottságuknak és sok fáradozásuknak jutalmát megtalálhatták úgy a résztvevő közönségnek, mint tanulóitársaiknak ószinte tetszésnyilvánításaikban is. A mintacsapat-tornászás után alkalmunk lehetett látni néhány kiváló tornászt a kisebbek közül is, akik egymással keltek versenyre s szép reményekre jogosító, ügyes gyakorlatokat mutattak be a nyújtón és gyűrűhintán. A vizsgálat az

egyéni (népies) versenyekkel végződött, amelyek közül különben néhányat (rudugrás, discusdobás, gerelydobás stb.) a helynek alkalmatlansága miatt el kellett hagyni. A bemutatott egyéni versenyekben kitűntek: *Görög Gyula* 3. o. t. (síkfutás, távolugrás 4:60 m., magasugrás, pózna- és kötélmászás, nyújtó, korlát), *Motos A.* 1. o. (síkfutás), *Imreh János* 3. o. (távolugrás 4:55 m.), *Szabó K.* 3. o. (magasugrás), *Adorján Gyula* 2. o. (magasugrás, pózna- és kötélmászás), *Kovács N. Kálmán* 3. o. (gyűrűhinta), *Flórián László* 3. o. (gyűrűhinta), *Kis Ernő* 3. o. (gyűrűhinta, nyújtó, korlát), *Száva Géza* 2. o. (nyújtó, korlát, gyűrűhinta), *Nagy Ferencz* (síkfutás, fűggeszkedés), *Molnár Andor* 4. o. (síkfutás, távolugrás, póznamászás 5:5 mp.), *Palló Imre* 4. o. (távolugrás 4:82 m., magasugrás), *Kovács Elek* 5. o. (magasugrás, fűggeszkedés kötél), *Gaskó B.* 4. o. (póznamászás 6 mp.), *Pótsa János* 5. o. (fűggeszkedés kötél 8 mp.), *Musnai L.* 8. o. (fűggeszkedés), *Bucsy E.* 8. o. (fűggeszkedés 5 mp.), *Gyarmathy D.* 6. o. (fűggeszkedés 7 mp.), *Horváth J.* 6. o. (síkfutás), *Rácz V.* 6. o. (síkfutás, távolugrás 5:40), *Rácz J.* 7. o. (távolugrás, síkfutás), *László J.* 8. o. (távolugrás 5:50 m.), *Páncsél Pál* 7. o. (magasugrás 1:60 m.), *Benedek Gyula* 7. o. (magasugrás 1:50), *Péter Gábor* 8. o. (súlydobás 7:5 kilós golyó 9:50 m. táv.), *Székely Z.* 8. o. (súlydobás 9:20 m. táv.), *Jakabházi B.* 8. o. (súlydobás). A minden ízében szépen sikerült vizsgálat a Hymnus éneklésével végződött.

A Szent-Ferencz-rendiek vezetése alatt álló róm. kath. elemi fiúiskolában az évvégi vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: Junius 7-ikén d. e. 8 órákor a IV. és V. osztály, d. u. 3 órákor az I. II. és III. osztály minden tárgyból. Az *évszázó ünnepély* 8-ikán délelőtt lesz.

Uj bíró. *Szathmáry Mihály* kir. törvényszéki aljegyző a bírói vizsgát a napokban szép sikerrel letette Budapesten.

A Dalegylet hangversenye. A Dalegylet, mint jeleztek, holnap, pünkösdi másodnapján, a Koronkay-kertben sétahangversenyyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. A sétahangverseny műsora a következő: 1. Nyitány, a helybeli első zenekar által. 2. Honfida, Wacelkától; előadja a Dalegylet. 3. Szaval, *Dóssa Sárika*. 4. Két magyar dal, *Kun Károlytól*; éneklő *Baku Katalin*. 5. Monolog előadja *Lányi Andor*. 6. Zene, az első zenekar által. 7. Vigan czimbora, *Várad Antal* által; előadja a Dalegylet. — A mulatság délután 6 órákor kezdődik.

A segesvári Tulipánkert, mely megalakulása óta elismerésre méltó tevékenységet fejt ki, f. hó 10-én délután a vármegyeház dísztermében tartja második közgyűlését. A közgyűlés sorrendje következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Alakuló közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 3. Tisztikar kiegészítése. 4. Pitkári jelentés a Tulipán-estélyről. 5. Értekezés a Tulipán-esszék terjesztéséről és megvalósításáról. 6. Indítványok, előterjesztések. 7. Elnöki zárás.

A Tanítóegylet alelnökéért. A következő sorok közlésére kértünk fel. Tekintetes Szerkesztő úr! Az „Udvarhelymegyei tanító-egylet központi választmányának“ folyó év május hó 19-én tartott rendes ülése alkalmából tárgyalás alá vétetett *Hetszer Kálmán* felsősófalvi állami tanítónak, mint fiókköri jegyzőnek a „Székely Tanügy“ folyó évi 10-ik és egyik megelőző számában *Gyerkés Mihály* székelyudvarhelyi köz-égi igazgató-tanító, mint az udvarhelyi tanítói járáskör elnöklő alelnökével szemben, először leki-csinyló kritikát tartalmazó tudósítása, másodsor gúnyos viccekkel telített „Viszon válasz“ a. A választmány személyeknek privát ellenszenvéből származott párbeszédeibe egyáltalán nem szokott beavatkozni; jelen esetben azonban a fiókkör jegyzője, annak elnöke felett egy oly szokatlan és helytelen uton gyakorol kritikát — midőn egy idegen vármegyei tanító-egylet hivatalos lapjában tudósít helytelenítőleg, hogy *Hetszer Kálmán* ezen eljárását bírálat tárgyává kellett tennie. A választmány a fiókköri gyűlések kellő színvonalának, tekintélyének épségben tartása és megővése szempontjából — tekintettel azon meggyőződésre, miszerint a tudósításban érdekeltektől gyűlések egyike volt a legsikerültebb gyűléseknek: hivatalosan kijelenti, hogy *Hetszer Kálmán* egyet nem ért, eljárását helyteleníti. A központi választmány.

A m. kir. állami főreáliskolában az évvégi nyilvános vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak: Junius 14-én d. u. 4 órától az összes tanulók *tornavizsgálata* az intézet udvarán. 15-én és 16-án szóbeli értektési vizsgálatok. 15-én az I., II. és III. oszt. róm. kath. vallású tanulók vizsgálata a vallásból; d. u. az I—VII. oszt. ev. ref. vallású tanulók vizsgálata; 8—10-ig a gör. keletiek vallás vizsgálata; 10—12-ig az izraeliták vallás vizsgálata; 8—10-ig az ág. hitv. evang. vallás vizsgálata; 10—12-ig az unitáriusok vallás vizsgálata. 16-án a magántanulók írásbeli vizsgálata; a IV., V., VI., VII. oszt. róm. kath. vallású tanulók vizsgálata a vallásból. 17-én szóbeli magán-

vizsgálatok. 18-án I. osztály magyar, német, földrajz; V. oszt. mennyiségtan, természetrajz; VII. osztály magyar, német, kémia; d. u. 2—3-ig vizsgálat a gyorsírásból; 3—5-ig vizsgálat a latin nyelvből; 19-én II. oszt. magyar, német, földrajz; IV. o. mennyiségtan, történet, természettan, rajzoló geometria; VI. o. német, történet, természetrajz. 20-án III. o. magyar, német, francia, földrajz; VII. o. mennyiségtan, természettan, ábrázoló geometria; 21-én I. o. számtan, természetrajz, rajzoló geometria; V. o. magyar, francia; VI. o. mennyiségtan, kémia, ábrázoló geometria. 22-én II. o. számtan, természetrajz, rajz. geometria; IV. o. magyar, német, francia; VII. o. francia, történet. 23-án III. o. számtan, természettan, történet, rajzoló geometria; V. o. német, történet, kémia; VI. o. magyar, francia. A vizsgálatok reggel 8 órákor kezdődnek. Az iskolai év bezárása Junius 29-én d. e. 9 órákor lesz a tornateremben. Mind-ezekre a t. szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Halálozások. Egy derék, munkás életű férfiú zárta le szeméit. *Tamás Károly* kir. itélő tábla bíró, róm. kath. egyházközségi és iskolai tanácsos, a Besztercei Székely Társaság díszelnöke, az E. M. K. E. Beszterce-Naszód vármegye fiókválasztmányának elnöke, az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének választmányi tagja, stb., életének 63-ik, boldog házasságának 28-ik évében, m. hó 27-én, délelőtti 9 órákor hosszas szenvedés után Besztercén elhunyt. A megboldogultat 30-ikán helyezték el általános részvét mellett a helybeli ev. ref. sirkertben. Halálával Özv. *Tamás Károlyné sz. Kovács Ilonka* mint nejét, gyermekeit: *Ilonka, István és Kálmán*; testvéreit: Özv. *Boros Károlyné sz. Tamás Elizát, Tamás Denest* családjával, *Tamás Albertet* családjával, továbbá számos rokonnal borított gyászba.

Mánya Gergely földbirtokos és kereskedő, 48-as honvéd, törvhat. biz. tag, munkás életének 80-ik, boldog házasságának 18 ik évében, m. hó 31-én Parajdon jobblétre szenderült. Temetése pénteken volt nagy részvét mellett. Halálát neje szül. *Kencse Róza, Margit és Gergely* gyermekei, valamint számos rokon gyászolja.

Az anyakönyvi hivatal májusban. Székelyudvarhely városban május hó folyamán született 14 fiú, 7 leány, összesen 21. Meghalt 12 férfi, 10 nő, összesen 22. Házasságot kötött 4 pár.

Kivonat a megyei hivatalos lapból. Sertésvész fellépett és az udvarzárlat elrendeltetett Etéd községben. — Sertésorbácz fellépett és a községi zárlat elrendeltetett Kecsetkifalud községben. — Rühkór fellépett a lovak között és az udvarzárlat elrendeltetett Etéd és Szentábrahám községben. — Rühkór megszűnt a lovak között és az udvarzárlat feloldott Okland községben. — Veszettség megszűnt és a zárlat feloldott Városfalva, Szentgyházafalu községben.

A kollegium nyári táncmulatsága iránt, mely f. hó 9-ikén lesz a Koronkay-kertben, városszerte nagy az érdeklődés, s az előjelekből következtetve, fényes sikerrel fog járni. A rendező-bizottság ez uton kéri azokat, kik meghívóra igényt tartanak, de tévedésből nem kaptak, azt a rendezőségűnél bejelenteni sziveskedjenek.

A m. kir. áll. kö- és agyagipari szakiskola 1905—906. évi vizsgáinak sorrendje: Junius hó 8-án (péntek). 8—9-ig II. évf. leíró építés és alaktan (kőipar). 9—10-ig II. évfolyam ábrázoló mértan. 10—11-ig III. évf. kőipari technologia. 11—12-ig II. évf. magyar, számtan. 2—3-ig II.—IV. évfolyam róm. kath. és ev. ref. hittan. 3—4-ig III. évfolyam agyagipari technologia. 4—5-ig I. évfolyam mértan. 5—6-ig II. évf. vegy és ásványtan. Junius hó 9-én (szombat). 8—8-ig I. évf. magyar, számtan. 9—10-ig III. évf. magyar, számtan. 10—11-ig II. évfolyam agyagipari edényalaktan. 11—12-ig III. költségvetés. 2—3-ig III. évf. könyvvitel. 3—4-ig I. évf. természettan. Junius hó 15—30-ikáig *rajz és mintázás kiállítás* naponta délelőtt 8—12-ig, délután 3—6-ig nyitva. Ugy a vizsgálatokra, mint a kiállításra a tanfériakat és az érdeklődő közönséget szives figyelmét tisztelettel felhívja az igazgatóság.

Uj Idők. A magyar úri familiák szalonjában, immár tizenkettedik éve, hogy nehezen várt, kedvelt ösmerős *Herczeg Ferencz* heti lapja: az *Uj Idők*. Szövegrészében rendre felvonulnak az irodalom legjava termékei, s akik ellátják képpel, illusztrációval; azok közt ott találjuk a festés, a rajzón jeles mestereit. Minden számán rajt van a legelső magyar írók egyikének, a szerkesztő *Herczeg Ferencz*nek szigouma: előkellő izlés, magvas tartalom, ötlet és finomság. Ami az irodalom, művészet és társadalom életében jelentős; mindez nyomot hagy élénk hasábjain. A mellékletek és egyéb, önálló képeken kívül, mint illusztrált krónikása egy-egy lefolyt hét közér-

dekü eseményeinek, bő számmal közöl eredeti fényképfelvételeket. Negyedévenként színes nyomású műlappal ajándékozza meg olvasóit s új regényt kezd elősmert hazai s külföldi szerzőktől. Az Uj Idők kiadója *Singer és Wolfner*. A tulipán jegyében készült gazdag husvéti számból mutatványt kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Budapesten, Andrassy-ut 10.) Előfizetési ár negyedévre 4 korona.

Színházi hét.

A tavasz hivatalos beálltát nekünk az jelenti, hogy a színházulat „bevonult” s ezzel bevonultak a hangulatos színházi esték. *Heves Béla* színházulata a múlt szombaton, 26-ikán, mutatkozott be *Gül-Baba* operettben, *Martos és Huszka* e bájos zenéjű meséjében. A társulat a megelőző estén még előbbi állomás-helyén játszott s ennek tudjuk be, hogy a máskülönben kiváló jó erővel bíró társulat, bizony, élvezhetetlen előadást nyújtott. Rossz ensemble, fáradt, unott játék jellemzik ez előadást. *Gábor* diákok *Balla Mariska* játszotta s bár kellemes, szép megjelenés volt, énekszóit elrontotta a zenekar, viszont a zenekart félrevezette a kar. *Békéssy Gyula*, mint *Mujkó* szép hanganyagnak adta jelét.

Vasárnap, 27-ikén, *A mádi asidó* életkép került bemutatásra. A modern népvándorlás immár falvakat és egész vidékeket tett néptelenné és csodálatos, hogy éppen a magyar színművészek, akik élénken figyelik a társadalmi tüneteket és kapva-kapnak a téma után, ezt az Amerika-lázt eddig negligálták. *Guthi Somán*nak támadt az a jó ötlete, hogy a kivándorlói lázt színpadra vigye. A szomorú témát humoros alakba öltöztette, melyből azonban kidomborodik a kivándorlók szomorú sorsa. Az előadás ellentéte volt a tegnapi estének s a darab tulajdonképpen gyenge volt, a jó összjáték élvezhetővé tette s ami kifogás lehet, az a hazafias nótáknak ilyen vasárnapi darabokban való betevése ellen irányul. Az életképben a szerző egy egészen új, eddig még ismeretlen színpadi alakot kreált: a földmivelő magyar mádi zsidót, aki magyar viseletben jár, jargonban beszél, de jó magyar ember. *Hegyesy Gyula* a mádi zsidó szerepét pompás humorral játszotta és igen tehetséges színésznek bizonyult. Évük szerepére a *Balla Mariska* leányos bája, természetes szentimentalizmusa és kedves pajkossága szép sikert hozott. Nagy terjedelmű, tisztán csengő szép hangjával, értelmes játékkal és művészi izlésével egyszerre meghódította a közönséget, mely bőven adózott az elismeréssel. *Békéssy Gyula* mint *Gergely*, kellemes baritonjával, mely világos színezetű és amellet lágy, behízelgő, szép sikert aratott. Általában a szereplők valamennyie, de különösen *Ladányi Imre* (Imre), *Somogyi* (Kubacsek), *Halasy* (Suhajda) értelmes, jó játékkal méltán vették ki részüket a tetszésből.

Hétfőn, 28-ikán, *A paradicsom*, *Hennequien* és *Bilhaud* kitűnő bohózata volt műsoron. A paradicsom-ban, ahhoz képest, amit az ujkori francia bohózat elbeszélne szokott, az erkölcs meglehetősen rendben van. Csupán egy asszony feledkezik meg benne hitvesi kötelességéről. Csekélység. A férfiak, kik benne szerepelnek, persze mind canaille-ok. De ki gondol ezzel? Bohózi urak! Ezek csak akkor jók, ha rosszak. A bohózat igen mulatságos; minden erkölcsi könnyedsége mellett is finomabb a rendnél; párbeszédei szellemesek és egyes jelenetei a magasabb rendű vigjáték színvonalán nem volnának helyükön kívül. Mondanunk sem kell, hogy a közönség igen jól mulatott a darabon, épp úgy, mint az előzők művészi játékán. Ezek közül *Ladányit*, *Neményi Lipótot*, *Somogyit*, *Hegyesyt* kell megneveznünk, kik valóban kiváló jó alakítást nyújtottak; *Tordai Etel* mint *Planturelné* hozott sok eleveniséget a színpadra, míg *Halasy Mariska* a *Birantinné* pajkos szerepét elevenen, sok közvetlenséggel játszotta és jó naivának bizonyult.

Kedden, 29-ikén, *Goldfaden* hatalmas, örökbecsű operája *Sulamith*-ot adták, *Tibor Lóri*val a címszerepben. *Tibor Lóri* ez este mutatkozott be közönségünknek. Drámai hangjának hatalmas erejével, temperamentumos énekével s alakításának meghatározó egyszerűségével, lelkes tapsokra ragadta a közönséget. A szerföltött fárasztó szerepet bámulatos kitartással, művészi izléssel énekelte végig. Kaczer, grációzus és szeretetreméltó, amellet a drámai jelenésekben erőteljes, sőt szinte felelmetes. Jó partnere volt *Békéssy* (Absolon), ki énekével ez este is szép sikert aratott. *Balla Mariska* (Abigail), *Hegyesy* (Náthán), de általában az összes szereplők feladatuk magaslátán állottak. A darabban előforduló *Col-Nidré*t *Kozma Pista* énekelte. Hatalmas tenor hangjával, hangszövéseinek helyességével, decrescendóival meghódította a hallgató ágot. A zenekart, mint mindig *Kovács M.* vezényelte, igen lendületesen, csak a primást tegyék meg alkalmaslag toreadornak, a játéktól minden bizonyynal megvadul a bika.

Szerdán, 30-ikán, *Nap és Hold* operette ment. *Balla Mariskának* kedves, egyszerűségében megkapó egyéniségéhez nagyon jól illett a *Manola* lány, értelmes szerepe; énekének bája a szentimentális lírai részekben valóban szép volt. Hangja tisztán csengett s olyan hatásos éneklést produkált, amilyent az ő szubtilis hangjától alig várhattunk. Szeretreméltó egyéniségének varázsa, kedves organuma, diskkrét játéka nagy elismerésben részesült, noha nem is értett helyeként egyet a zenekarral. *Békéssy Don Brazera*

lehetetlen szerepét jól megjátszotta és hatalmas baritonjával kellemesen hatott. Sikert a alakítást nyújtott *Hegyesy* a herceg szerepében, míg *Kozma Pista* szép tenorhangjával kongenális társa volt *Ballának*. Jó volt *Püspöki Róza* is.

Csütörtökön, 31-én, *Henry Bernstein* fényes sikert ért színműve, a *Baccarat* volt műsoron. Alcímül írhatjuk: Egy játékos tragédiája, vagy az elkésett segítség. A játékos emberek spekulációját az ólengolyóra, mint ultima rációra, sokszor és sokféleképpen feldolgozták. *Bernstein* is ezt a témát választotta, de a hogy ő markolta meg, nem annyira a *baccarat* áldozata, vagy a *baccarat* szerencselovagjának a tragédiája ráz meg, mint inkább egy törtető kegyetlen végzete. A drámában kellemesen hat a kártyás *Róbert* halála, míg a törtető milliomos végzete megindít s oktalan életkedve szinte visszatetsző. *Baghy Gyula* a törtető rendkívül nehéz szerepét jellemző erővel játszotta. *Gergely Lajos* (Róbert) játéka mindvégig szingazdag volt, a bensőségletes részeket mély érzéssel domborította. *Tordai Etel* (Heléna) kitűnő alakítást nyújtott, ha hangsúlyozása gyengítette is ezt. A nehéz szerepet meggyőző erővel kreálta s játéknak elismeréssel adózott a közönség, mely ez este a színházat jobban megtöltötte. Jó volt *Ladányi* mint *Amadiée*, neha maszkirozó-a nem volt alkalmas. Általában a darabot jó ensemblével játszották.

Pénteken, 1-én, zónaelőadásban *Hajduk hadnagya* ment, míg tegnap este a *Koldus gróf* volt műsoron. Ma vasárnap: *Kornevillei harangok* (*Tibor Lóri* felléptével), hétfőn: *Fehér Anna*, kedden: *Lotty ezredesei*, szerdán: *Tetemrehívás* van kitűzve.

IPAR és KÖZGAZDASÁG.

Iparosok nevelése. Apponyi Albert kultuszminiszter körrendeletet bocsátott ki, melyben kijelenti, hogy az iparos tanoncoktatás színvonalának emelése céljából kíván gondoskodni az iparostanonciskolai tanítók tanfolyamainak szervezéséről és tantervéről, hogy a tanítóknak és a kiváló iparosoknak a szakoktatás igényeinek megfelelő módszeres kiképzése és sikeres közreműködése biztosítható. Ezen új szervezet értelmében a miniszter Aradon, Szegeden, Győrött, Pozsonyban és Nagyszében már a nyáron rendeztet tanfolyamokat, a melyeknek költségeire és mintegy száz tanító segélyezésére, kik a tanfolyamot végzik, 25.000 koronát engedélyezett. Az iparos tanonciskolai tanítók képzésére vonatkozó rendelkezése mellett a miniszter egyidejűleg gondoskodott a tanonciskolák felszerelési jegyzékének a kibocsátásáról.

TAVIRATOK.

Budapest, június 2.
(Érk. d. u. 5 ó.)

Országgyűlés.

A képviselőházat *Just Gyula* elnök tizkor megnyitja. Napirend előtt *Vlád Aurél* román nemzetiségű indítványt nyújtott be, alelnökök fizetések eltörlése tárgyában.

Következett az indemnitás folytatólagos tárgyalása. *Popezics István* nemzetiségi az indemnitást nem fogadja el. *Dr. Kovács Ernő* visszautasítva nemzetiségi vádjait indemnitást elfogadja.

Ezután a Ház feszült érdeklődése mellett *Wekerle* miniszterelnök szóllal fel. Főképp a nemzetiségi képviselők felszólalásaival foglalkozik. Mi az alkotmány helyreállítására vállalkoztunk, nem osztályok és fajok érdekeit kép-

viseljük, — úgy mond — hanem minden honpolgár javára törekszünk. Ne hiússanak olyan dolgokat, a mik elvben lehetnek jogosultak, de gyakorlatban megbosszúják magukat.

Ezután pontról pontra megczáfolja mindazon vádakot, melyeket a nemzetiségek felhoztak. Kijelenti konciliáns hangon szól, nem úgy, mint nemzetiségi, kik nem idevaló hangot használnak. Pártokat támadtak, tüszurásokat osztogatnak akkor, mikor az ország legnagyobb pártja valóságos historiai önmegtadással ment bele a kormányba. Felszólítja őket dolgozzanak velünk együtt; mi méltányosságra vállalkoztunk, de megadásra nem. (Perczekig tartó frenetikus taps. Egész Ház feláll, tapsol a miniszterelnököknek).

Elnök az ülést felfüggeszti.

Elhunyt képviselő.

Lukács Gyula országgyűlési képviselő, kit tegnap este szélhűdé ért, ma délben meghalt.

Megtámadott mandátumok.

Kuriához ma *Mihályi Tivadar* nagyilondai és *Báró Vécsey László* mandátumai ellen petíciót nyújtottak be.

Kiadja: *Becsek D. Fia* könyvnyomdája

Sz. 554—905 kj.

Hirdetmény.

Alólírott által közhírré tétetik, hogy *Kápolnásfalu* tulajdonát képező *Homoród-fürdőn*, f. évi szeptember hó 1-én két-két családós villatelek építése szükségessé válik. Meghatározott ár 1600 kor. és a lebontandó épületek faanyaga. Ezen építkezések árlejtésére nézve, 1906. június hó 17-dik napjának délután 2 órája, *Kápolnásfalu* községéhez kitűzetik, melyre érdekeltek meghivatnak s felkéretnek, hogy a szükséges terv és költségvetés elkészítése céljából, alólírotthoz ajánlatokat tegyék meg.

Bánatpénz a kikiáltási árnak 10%-a, mely összeg *Lőrincz Mátyás* községi bíró kezéhez az árlejtés alkalmával leteendő.

Kápolnásfalu, 1906. május hó 16-án.

Menyhárt János, körjegyző

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult küszvényénél, csúznál és meghűléseknél bedörzsolés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosnak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ágyazolván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: *Török József* gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerfára
az „Arany oroszlanhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 6. u. Mindennap szétküldés.

Nyári menetrend.

Érvényes 1906. május 1-től.

V.-v. 8511	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8513		V.-v. 8514	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v. 8512
700			234	ind. Székely-Udvarhely érk.	133			619
716			250	Bikafalva	114			601
728			303	Bögöz	101			548
747			328	N.-Galambfalva	1244			532
805			347	Bethfalva	1214			502
815			358	Székely-keresztur	1206			457
832			41	Ujszékely	1137			427
846			434	érk. Héjjasfalva ind.	1122			412
	245		927	Brassó		209	800	1
849	529	532	434	ind. Héjjasfalva érk.	1104	1114	403	342
917	549	927	503	Segesvár ind.	1034	1100	340	310
	650	1109		érk. K.-Kapus ind.		947	213	
		1256		N.-Szeben		104		
	656	1141		ind. K.-Kapus érk.		943	158	
	855	285		érk. Kocsárd ind.		752	1054	
		527		M.-Vásárhely		1030	115	
	900	307		ind. Kocsárd érk.		750	1042	
	1050	521		Kolozsvár		555	833	
	232	1034		Nagy-Várad		211	343	
	750	720		érk. Budapest ind.		915	830	

Kiadó szálloda!!

Központi Szálloda

összes felszerelésével és berendezésével betegség miatt több évre

kiadó.

Ertekezhetni: itt helyben a tulajdonossal.

Butor-asztalos

segédek

felvételnek BURGHÁRD GYULA épület és butor-asztalosnál.

KORBULY gyógyszerész-féle

„FENYŐ-BORSZESZ”

„Sósborszesz havasi fenyőkivonattal”

tartalmazza a havasi fenyő balsamduis erejét, s mint ilyen kipróbált jó hatásánál fogva nélkülözhetetlen háziszser, mely ugy külsőleg mint belsőleg használható.

Ugyszintén kitűnő háziszser a már igen elterjedt

KORBULY gyógyszerész-féle

„Sósborszesz.”

Nagybani főraktár:

Udvarhelyvármegye részére

Gál János Utóda

ezégnél

Székelyudvarhelytt.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytárs.

Székelyudvarhelyen a fő-, valamint a Székelykereszturi és oklánd főintézeteknél

elfogad betéteket

évi 4% kamatoztatás mellett. (a tőkekamatadót az intézet sajátjából fizeti).

Kölcsönöket ad

váltókra évi 7%

betáblázott kötelezvényekre évi 6% kamat és lejáratonként 20 fil. díj mellett (ez idő szerint.)

Bevált sorsjegy- és érték-papír-szelvényeket.

Az igazgatóság.

A Koronkay-fele kert megnyitása.

Mély tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy a volt Koronkay, most

Hungária-kertet

június hó 3-ikán

= pünkösd első napján =

Sándorka jeles zenekaranak közreműködésével

== megnyitjuk. ==

Jó magyar konyha, valódi tisztán kezelt borok, kőbányai Márcziusi sör.

Előzékeny és pontos kiszolgálás!

A n. érd. közönség kegyes pártfogását kérve, vagyunk mély tisztelettel

Szentpétery Gergely, Sándor István, bérlet. vendéglős.

Budapesten

az egyetlen

független

ellenzéki

nagy napilap:

„AZ UJSÁG”

Egész évre 28 K.

Félévre 14 K.

Negyedévre 7 K.

Egy óra 2.40 K.

Gyönyörű „Album”-ajándék Karácsonra, az „Ujság” minden előfizetőjének, kivétel nélkül. Megrendelési cím: „Az Ujság” kiadóhivatala Budapest VII. Kerepesi-ut 54.

Legújabb szabadalom

„LUX” ACETILEN-gázfejlesztő készülékek önálló telepeknek világítására!!!

Kezelés nélküli, önműködő, vízbe-eső rendszerű, teljesen veszélytelen fejlesztők.

Villamos berendezések

városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok- és magán házak világítására és erőátvitelre.

Specialitás: Önálló telepek (electrogének.)

Motorok: benzin-, gáz stb.-re Üzembiztos, tartós és kevés kezelést igénylő legolcsóbb gépek.

Fejér és Schmiedt

Budapest, Eötvös-tér. 2. sz.

nélkül ne együnk levest.

Szerves anyagoktól mentes!

SZÉKELY KRISTÁLY

KAMILLA-FORRÁS

A Kárpátok gyöngye.

Természetes ásvány-GYÓGYBORVIZ

Kutkezelőség: Székelyudvarhelytt.

A „Székely Kristály” a legjobb borviz.

A „Székely Kristály” a legjobb borviz.

Ezen természetes gyógyborviz a légző és emésztőszervek hurutos bántalmainál, angolkor, csontlágylás, vese- és hólyag-betegségeknek páratlan gyógyszer. Szabad és kötött szénvartartalmánál, valamint szerencsés összetételénél fogva nagy befolyással van az étvágy fokozására és elősegíti az emésztést. — Mint hűsítő és üdítő ital, borhoz használva, a legelső a borvizek között.

Szerves anyagoktól mentes!

5 koronáért

küldök egy postacsomag 4 és fél kiló (kb. 50 db) kevésbé megsérült

pipere-szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jaszmin, gyöngyvirágból szépen összeválogatva, a pénz előzetes beküldése esetén v. utánvétellel.

Auffenberg József, Budapest, Bezerédi-u. 3.

„CERES”-ételsirral

(kókuszdióból)

készített étel-k jóízűek és a leggyöngébb gyomornak is jók.

Schicht György

„Ceres” tápszerművek osztálya, Aussig E/m.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portlandora cementet olcsón ajánl

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban Székelyudvarhelytt kapható Rösler és Gábor uraknál.